

Het Sliedrechts Dialect (888)

Ouwere generaosie

As ie gebore ben vóór d'n Twêêde Wereldoorlog, zôôas ik, dan heb ie zô 't êên en aander zien veraandere en zien ontstaon in de lôp van de jaere. Jonge mense staon d'r denk ik nooit bij stil dat 'r toe gêên tillevisies, videospeulers en stereotorens bestonge. Ok computers en wat daer bij hoort, 't mos aallemael nog worde uitgevonge. D'r was nog gêên plastic en nylon. Balpenne en magnetronne, we hadde d'r nò nooit van gehoord! We schreve nog mè krôontjiespenne met inkt uit een potjie, en as ie wat op te waareme had deeje we dat op 't fernuis.

Tillevisie

Ik mot opêêns denke aa m'n êêste kennismaoking met de tillevisie. Je hà vroeger in de Kaarekstraet de elektricitaatszaak van Van der Leun, naest De Vlieger waer nou Jôost de Kock mè z'n resterant zit. Philips verzurregde op een keer een experimentele tillevisieuitzending. In d'n etelaozie sting een tillevisietoestellechie met een beeldschaarempie zô grôôt as een spiegelaai. Hêêl Slierecht liep uit om dat spekaokel mee te maoke. 'k Weet nie meer wat 'r vertôônd wier, wel weet 'k dat 't een flakkerend en onschaarep beeldjie was in zwart-wit. We konne ons toe nie voorstelle dà me dat nou, in kleur, hêêl gewoon zouwe vinge. M'n ouwers hebbe bij mijn wete niet, of nauwelijks, tillevisie gezien. 'k Hoorde pas geleeje nog een aerdig verhaoltjie van een vrouw die hier bij ons in 't Rondêel weunt. Ze vertelde ons van d'r vaoder en moeder dat die, toe ze voor 't êêst bij heur tillevisie zagge, bekant van d'r stoel viele van verbaozing. Ze vroege toe aan d'r dochter: "Mor, die mense die wij nou in dà kassie zien, zien die ons nou ok?" D'r dochter zee toe: "Beljaot mens!" Toe 't Koninginnedag was kwamme de ouwchies netuurlijk ok bij d'r dochter naer 't defilé kijke bij pelaais Soestdijk. Toe de Koningin in beeld kwam, zee d'r ouwe vaoder tege z'n vrouw: "Maaid, doet is gaauw een schôône slôôf om, daer hê je de Koningin, we motte een goejen indruk maoke!" 't Ken best echt gebeurd weze.

Schere

Wat ik in diezellefden etelaozie ok hê zien demonstrere is 't êêste Philishave scheerapperaot. Tegewoordig hebbe die apperaote drie scheerkoppe, mor 't aalderêêste apperaot had 'r mor êêntjie. 't Was een revelusie op scheergebied, want schere, dat deeje me al jaere met de kwast, scheerzêep en een krabbertie. 't Slachtoffer dà z'n aage liet schere was een lid van de familie die laeter koeksies is gaon bakke in de Klaaine Kaarekstoep. Nou had die man een behoorlijk kaol hêd en dat wier in de etelaozie zo glad gemaokt as een kaesbol. 't Was toe ok gewoon om êêns in de week naer de scheerselon te gaon en daer hê 'k nog een apart verhaol bij, want ik hê nog een paor jaer bij kapper 't Hart, bij de Boslaon, as inzêeper meegedraaid voor 'n zakcentjie. Veraal saeterdassaeves was 't daer druk met de scheerklante, want voor de zondag mos ie d'r knappies bijlôope. De zaak was tot acht uur ope en de boere uit de buurt kwamme d'r aage dan laete schere en soms ok knippe. Nou hà je boere en boere. D'r wazze d'r die al gewasse en netjies op z'n zondas aangeklêêd wazze, mor d'r wazze d'r ok bij die zôô achter de koeie vandaen kwamme en as ze geschore wazze doche, ziezô, m'n gezicht is vast schôôn!

Grôôt worde

Tegewoordig zijn jonges aagelijk zômaor grôôt. In de wieg trekke we ze al een spijkerbroeksie aan. Dat was in mijn tijd anders. Zôôlang me school gonge, hadde me aaltijd een korte broek aan mè lange zwarte kouse of sportkouse en dat winter en zeumer deur. As ie wat ouwer wier, zeg mor wà me nou tieners noemen, kreeg ie voor de zondag een drollevanger. 't Nette woord hiervoor was 'plusfour', mor dat woord gebruikte me nooit. Kwam ie êêmel van school af en gong ie waareke, dan was ie grôôt en kreeg ie een lange broek. Wat ok hêel gewoon was as ie die leeftijd had, dan mog ie ok rôôke, dat hoorde toe gewoon bij 't grôôt worde. Dat is tegewoordig toch nie te glôôve? Maor we hadde d'r nog nooit van gehoord dà rôôke slecht was voor ie gezondhaaid. Ik denk dà ze d'r vanuit gonge dà gerôôkt vlees langer goed bleef. Gelukkig wete me nou beter en 't is te hope dat ok de jonge mense d'r aage d'r wat van aantrekke. As ie dan saeterdassmiddas, nae een week waareke thuis kwam, hieuw moeder d'r schôôt op en daer ging dan je weekgeldtjie in en je kreeg daervan je zakcente. 'k Denk dat onze jongeres dat d'r aage wel nie meer voor kanne stelle, mor voor ons was dat toe hêel gewoon!

Jan van der Vlies

P.S. 't Leste nieuws over d'n Historische Verêeniging is te vinge op www.historie-sliedrecht.nl . We kanne verlôôpig op woensdag- en zaeterdagmiddag mè z'n aalle naer de tentôônstelling over Wijk C in 't Slierechs Meseum. 't Boek over Wijk C, dà geschreve is deur Wout van Rees, is in 't meseum, bij boekwinkel De Waerd en in 't Onderhuijs te kôöp.